POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:

Pro Spojené Státy $1.50. Pro Kanadu $2.00. Do Evropy $2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí poštovních poukázek (Money Orders), expressních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejníme. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

VÁLKA A PŘEPYCH.

"Národní Listy" píší: "Sděluje na slovo vzatý znalec: "Nejcitelněji postiženy v prvním roce války byly, jak známo, obchody zbožím přepychovým. Asi od půl roku se však poloha velice změnila na jich prospěch. Dnes se jim daří dobře a mnohým dokonce lépe, než za doby míru. Klenotníci a zlatníci, obchody s nábytkem koberci, s uměleckými předměty křišťálovým sklem a porculánem jsou té chvíle velmi zaměstnány. O vánocích netajili se mnozí klenotníci, zvláště obchodníci s drahokamy, brillanty a starými šperky, že mají skvělé obchody. Zhotovitelé vzácnějšího nářadí, pokud měli na skladě drahocenný nábytek umělecký, v prvním roce nic neudali. Tehdy nábytek a předměty umělecké velice klesly cenou. Dnes mají ve skladišti jako vymeteno a nemohou namnoze ani vyhověti poptávkám, ježto staré, osvědčené pracovní síly nejsou po ruce. Z Berlína se hlásí, že v tamnější Lipské a Bedřichově třídě a Pod Lipami nikdy ještě nebylo vídat tolik obchodů s obrazy jako dnes. Sta i tisíce kopií druhého i třetího řádu, někdy také díla známých malířů, nabízejí se tu a prodávají zasazeny do těžkých zlatých rámů. Ani obchodníci starožitnostmi, odkázáni na jistý druh známého odběratelstva, nemohou si naříkat. K nim ovšem nehrne se zrovna obecenstvo, kterému dnes v obchodním světě náleží přední slovo, obecenstvo lidiček, kteří svůj rychle získaný peníz chtějí zřejmě nějak uložit aniž by se zrovna opírali o nějakou znalost předmětů uměleckých a vkus vůbec. Na veřejných dražbách obrazů, všeho druhu starožitnických předmětů, šperků a nábytku docilují se zcela slušné ceny a čile se prodává. Také modním obchodům se daří. Rovněž závodům s hracími stroji, které na jistou dobu se nečýlily k výpomocným ledávkám pro vojsko. Některé na př. vyráběly oblouky k saním, jen aby vůbec měly co na práci. Třeba přáti všem výdělek o který prvním rokem byli připraveni. Ovšem s podmínkou, že výdělek zůstane doma a nepovandruje za nějaký jiný přepych zase do ciziny. V Berlíně nadešel příznivý obrat asi v době, kdy se začlo určitěji mluvit o dani z válečného zisku. Nemalá část rychle nabytého za války zisku rychle se pak obrátila v brillanty, klenoty, obrazy, koberce, přepychový nábytek, křišťály a porculány. Pro majitele se tak "ustálila", pro říši arci nikoli — — —"

JEŠTĚ NEPŘIŠLA DOBA.

Dr. Frant. Fiedler uveřejnil řadu článků v "Národních Listech" (od 25. března do 9. dubna) pod názvem "Orientační poznámky k správní reformě". Podáváme některé výňatky z těchto článků, které se zabývají podrobně reformou veřejné správy v Rakousku, které však hned říkají, že ještě nepřišla doba na její uskutečnění, že třeba vyčkati konce války, aby tato správní reforma byla uskutečněna ještě za vojny; je neprovaditelný, že česká politika se musí po vojně vymaniti z dosavadních pojmů, i z politiky státoprávní atd. O reformě veřejné správy v Rakousku promluvily všechny politické tábory — návrh podaly také strany české ústy dra. Fiedlera, ale říkají hned, že se má počkati až do konce války, kdy — nastanou poměry jiné a kdy všechny návrhy na obrození Rakouska poletí do koše a kdy pozbude platnosti i náš dosavadní státoprávní program, protože musí býti a bude rozšířen o Slovensko, o naše menšiny dolnorakouské a menšiny v pruském Slezsku a snad také o Lužičany. Dr. Fiedler píše:

K spletitému komplexu problému, jež shrnuty jsou v povšechném názvu reformy veřejné správy v Rakousku, lze v této pohnuté době přibližovati se jen úzkostlivou opatrností. Dokud není válka skončena, tápeme v mnohých směrech ve tmách, chtějíce si představiti, jak by ústrojí veřejné správy v obrozeném Rakousku mělo vypadati. Byť by již dnes získány byly leckteré zkušenosti o reformních potřebách správních přece jen radno vyčkati, až po válce budeme moci býti přehlédnout souhrnný obraz toho, jak se správní ústrojí za války i v detailech osvědčilo...

Reforma veřejné správy není jen kouzelným proutkem, kterým, jak se nejen mnozí jednotlivci, ale i celé strany domnívají, mohly býti zažehnány národnostní spory v Rakousku.

Má li býti česká politika po válce plodnou, musí míti odvahu vymaniti se v nových poměrech ze zajetí i svých vlastních dosavadních tradic a musí proto osvědčiti odvahu tuto i tam, kde bude kategoricky nutno pohlédnouti kriticky tváří v tvář tomu, co bylo až dosud považováno za axiom nejpřirozenější, nejsamozřejmější a nejnedotknutelnější: principu státoprávnímu, uvědomit si a doznati omyly, jež se staly a vyvarovati se do budoucnosti jich opakování.

Národní zájem káže, zvláště těm národům, kteří nedomohli se ve státě ještě plné platnosti, aby té i opory (samosprávy) nejen se nevzdávali, nýbrž si ji zpevnili. V samosprávě od zeměpanské správy úplně oddělené spatřují národové ohraženou půdu, do které nemohou vniknouti při různých změnách vládního systému snahy jich tlaku, vnitřní rozvité ti duševního národního života se příčící. Samospráva je co do rozměru sice skrovným, ale přece jen kusem chráněné půdy, na které všichni národové pěstují určitá odvětví svým duchem a brání se proti tomu, aby svérázný duševní jich rozvoj nebyl změnami soudobých anebo i v nepředvídané budoucnosti možných vládních systémů dotčen. Nedivte se proto, že národové v Rakousku hájí si houževnatě samosprávného svého útulku dokud nevidí své zájmy ve všech oborech státního života zabezpečené.

I tento projev pro národnostní samosprávu je zajímavý. V době kdy Rakousko už nemělo vůbec svůj státní samostatný život, kdy Rakousko (jako Turecko) se stalo jen přívěskem Berlína, v té době, kdy se z Berlína volá po utvoření "Střed. Evropy", naprosto centralisované v duchu německém, v této době rakouští národové mluví o svých právech — při nejmenším aspoň na národnostní autonomii. Rakouská censura velice střeží politickou čistotu duší svých občanů; rak. censura zabavila mnohá místa v článcích Fiedlerových — ale přece nezabránila, aby tam nebyly pověděny věci, které svědčí ne o síle, nýbrž o slabosti nynějšího rozpadávajícího se Rakouska, na jehož zříceninách už se začínají udomácňovati jeho národové, zatím jen autonomně, a po vojně úplně samostatně.

PŘEHLED VÁLEČNÉ SITUACE.

Pozorovateli našich dějin válečných, jež odehrávají se na evropském bojišti, jest dnes zřejmým jedno nepopiratelné faktum. Jestliže Německo nebude moci zdolati Rusko, nebude moci vyhráti ani pozemní válku. A nejen to. Jestliže centrální liga nebude moci poraziti Rusko v přítomné kampani, všecky naděje, opírající se o předcházející pokrok, budou porušeny, nebudou míti žádné ceny dříve nebo později akcí carových armád ve spojení s ostatními spojenci. S tohoto stanoviska měsíc červenec a když ten ne, tož jistě srpen bude nejkritičtější periodou celého konfliktu. Všeobecná oprávněnost zdravého pokroku, jak jest odehrávajícími se právě událostmi potvrzena, ale v jak ozdílném způsobu ode všeho, co dříve bylo kalkulováno.

Veškeren život, ale zvláště válka a politika je překvapující mezihrou věcí vypočítatelných i neočekávaných, jež nelze předvídati. Mnoho osob předvídalo s jistotou proroků starého zákona příchod války, ale žádná nedovedla předvídati její vypuknutí aneb její charakter. Lord Salisbury ve skutečnosti často předvídal propuknutí válečného děsu. Ale ani on, ač pokládán byl za muže z prozíravých za nejprozíravějšího, nemohl očekávati, že útok na rakouského arcivévodu před dvěma roky bude podnětem, když ne vítanou záminkou k rozpoutání se válečné litice, jakou dosud svět nepoznal — která povolá na bojiště armády nejen starých národů, ale se všech konců světa a uvrhne miliony do hrobů. Dle toho, jestliže řekneme, že věci ustavičně se vytvářují tak, jak prozíraví myslitelé varovali svět, že se utváří, máme z poloviny pravdu. A jestliže opakujeme, že "to jest ono neočekávané, jež se přihází", máme zpola nepravdu, zpola chybujeme.

Jako u kvasu a těsta, vždycky dává to, co se směšuje jako neznámý faktor s okolnostmi, jež jsou jasné a zřejmé. Válka rovněž nedává nás tušiti o starých lidských otázkách osudu a předurčení, zákona a náhody. Ona přináší mysli naši to, co moudří lékaři v dobách míru říkali, že lidé, kteří procházejí se v hospitálech, se svými čenami uzdravování nebo propadlého osudu, jsou náchylní státi se buď mystiky nebo materialisty.

Obnovená síla ruská ve skutečnosti byla patrna, ale my všichni jsme věděli, že jest daleko od svého maxima. Drtící síla útoků generála Brusilova byla překvapením skoro právě tak úžasným pro západní velmoci jako pro samotné centrální říše, Rusové překonali vysoko všecky důvodněné kalkulace, opírající se o západní standarty. Naproti tomu Rakousko musilo a napíná veškeré poslední své síly, tentokráte bez vydatné pomoci svého spojence, aby zastavilo vítězný postup Rusů, který činí pro ně urychlení blížícího se neodvratného rozkladu. Rozklad ten byl by ovšem zcela jiný, než Němci v Rakousku počítají. Jestli toto veškeré napětí sil na východní frontě pomůže Rakousku z louže, jest otázka, která bude v průběhu tohoto nebo příštího měsíce rozluštěna.

Pakliže střízlivým způsobem situaci rozbíráme a připustíme, že mnohé jest mnohé přehnáno, co se z východního bojiště oznamuje, jak Němci tvrdí, musíme opravdu doznati, že ruské operace jsou takové, že mohou míti dalekosáhlý, nad i přeměňující následek ve prospěch spojenců. Co se děje na pevnině, ve spojení se svírající námořní moci Anglie vůči Německu, jež nuz nějaká ponorka, vykonavši jednu neb dvě cesty do Ameriky, nemůže přece platně pomoci, a s ujištěním spojenců o jich obchodní síle, zdá se míti vliv na zkrácení války a umírnění všech předcházejících výpočtů. Západní národy mi centrální říše nepředpokládaly, že Rusko — třeba že pokládáno za nepřemožitelné v obraně — mohlo by zasaditi opětně takovou ránu, jakou zasazuje generál Brusilov před počátkem příštího roku.

Z toho pochází praktická a morální příprava západu pro čtyřleté trvání války za poměrů, jež by dovedly hroznému napjetí Francie. Z toho pochází rovněž důkladný strategický omyl, jak my zde soudíme, jehož dopustilo se Německo, že soustředilo proti Verdunu masy děl a lidí, jichž mohlo býti použito s daleko větším a třeba rozhodným úspěchem na některém sektoru na východě, nebýti poblázněného podceňování Ruska, jež zavládlo současně a společně ve Vídni jako v Berlíně. Zde i v rakouském hlavním městě prohlašovali Rusko za poražené, z jeviště války odstraněné a proto opětné objevení se bojovného ruského medvěda velice je zmátlo ve výpočtech.

Jest to jenom další "psychologická nejapnost" a její původ datuje se po léta, skorem po celé pokolení. Bedřich Veliký nejkrvavěji byl poražen, když nevšímal si, ba posmíval se výstrahám gen. Mannsteina, který sloužil v Rusku. Němci, jak dobře známo, zaujímali vždy a zaujímají do dnes opovrhující tón svrchovanosti své vůči Slovanům navzdor mnoha lekcím, které jim již Slované dali — navzdor důkazům vysoké vyspělosti literární mezi Čechy, Poláky a jinými Slovany. Nynější německý císař byl po léta obklopen osobami jako profesor Schieman, které jej ujišťovaly a samy byly přesvědčeny, že carova armáda ve srážce s pruskou organisací nemůže nijak obstáti, že jest vůči ní pouhým davem lidu, chátrou ze všech konců světa sebranou. A jak už podotknuto, loni v srpnu byli Němci přesvědčeni, že "chátra" ona jest nadobro poražena a rozprášena.

Američtí návštěvníci v Berlíně v průběhu posledních devíti měsíců byli opět a opět ujišťováni nejvyššími autoritami, že nehrozí žádné další nebezpečí, i to nejmenší, Rakousku nebo Německu z ruské strany. A ještě extrémnější náhledy byly chovány a pronášeny od nenapravitelných proti-ruských fanatiků ve Vídni a Budapešti. Generál Konrad von Hoetzendorf prohlašoval k jistému švédskému tazateli právě před tím, než hromová rána dopadla, že moskevští barbaři musí býti zahnáni zpět do Asie. Bylo neochvějně předpokládáno, když baterie a bataliony shromažďovány byly pro útok na Verdun a velký dobrodružný tah na Trentino, že Rusům nezbylo tolik síly, aby se vzmohli na jediné kopnutí.

Neutrální svět však pokládal podobné mínění za arogantně hloupé a pochyboval, že centrální říše zůstanou v téže náladě na dlouhou dobu. Pravdou ale jest, že málokdo z přátel Ruska a věci spojenců předpokládal, že by carovy armády byly již nyní v postavení rozbíti nepřátelskou obranu v kterémkoliv sektoru.

Otázka pušek v Rusku nebyla více vážnou potíží. Zásoba polního dělostřelectva a nábojů byla výtečnou. Ale soudě dle západního standardu, více děl a ještě více velkých mělo by zapotřebí po dlouhou dobu příští. Od Baltického moře až k Rumunsku armády obou císařů obezdily se ve svých posicích neobyčejně silně a připravily na možnou obranu, ku které však dle jejich náhledu nemohlo ani dojíti. Zdálo se býti ostatně nemožno, že by něco existovalo, co by tyto obranné prostředky mohlo rozdrtiti.

Ale pojednou Brusilov udeří. Vážně a důkladně. Zahájil vše ničící palbu na nesmírné části fronty a v několika dnech vykonal to, co zdálo se býti Němcům nemožné, právě jako na samotném západě. Na dvacet až třicet mil do středu a to ne na jednom bodu, ale na třech různých sektorech, smetl vše před sebou a pustil svou jízdu do mezer učiněných. V deset dnech přes 120,000 rakouských i německých zajatců octlo se v rukou ruských; nepřítelovi mrtví i ranění čítali rovněž velký počet. Byla to obrovská rána, jež zasazena byla Rakousku od doby první invase velkoknížete v Haliči.

Patrně tato událost musí zpřevrátiti všecky kalkulace ve prospěch centrálních říší. Jest to neomylně křížový bod v celém evropském zápase. To jest pravdou i tehdy, pakliže bychom i připustili, že zprávy o ruském postupu jsou přehnané, jak Němci hlásají do světa. Jestliže Rusové opětně se přeženou přes Karpaty — jestliže na druhém křídle přeruší přímé rakousko-německé komunikace jižně od Brest-Litovska a jestli jako na podzim roku 1914 dobudou Lvova, tím lépe. Takové události budou mluviti samy za sebe a Němci nebudou míti již příležitosti ani chůle je přibarvovati. Připusťme však opatrnější náhled. Dejme tomu, že carovy armády byly by až do konce července zadrženy anebo donuceny k ústupu; závěry nepřátelské pro střední velmoci nebyly by změněny. Představme si jako možné soustředění moci kruppovek, které až dosud Brusilov nemohl přemoci. Co by to dokázalo? Nic jiného než to, že Rusko, aby zasadilo velkou ránu na úlevu svých francouzských a italských spojenců, jsouc pohnuto loyálností právě tak výbornou, jako jeho skutky, pokusilo se o to dříve, trochu před časem než mohlo to sloužiti k jeho vlastnímu prospěchu. Jest pravdou, že hlavní výhoda překvapení již minula. Také se musí uvážiti po právu, že německé a rakouské dopravní prostředky jsou svrchovanější. Kruppovy a Škodovy dílny vyrábějí dosud mnoho těžkých děl. Ruská děla mohou býti dovážena pouze postupně, aby vytvořena byla situace právě tak příznivá jako ona, jež existovala, když Brusilov s nahromaděnou zásobou střeliva zahájil své skvělé útoky. Musí se připustiti, že čím dále pokročí Rusové v hlavním, železničním středisku nepřítelově v Haliči a jižním Polsku, práce jejich bude urputnější a těžší. Vše to může měniti, že dojde ku dlouhým pausám pro reorganisaci mezi ruskými útoky.

Stoupající síly mohou býti zdrženy, ale jejich povaha nemůže býti přeměněna. Jich tlak bude pokračovati; dříve nebo později jejich postup bude obnoven s váhou ještě více zkrušující a trvalejším zdarem i pokrokem. Prozkoumejte hyphotesy, na kterých někteří přátelé centrálních říší dosud budují. Dejme tomu, že Hindenburg pokusí se o nebezpečné dobrodružství ofensivní a bude se snažit překročit Dvinu. Pokusem tím může vystaviti své boky a ohroziti své spojení, jestliže zdrojůplný Brusilov nemohl by býti jistě zadržen — což jest záruka, která nemůže býti více lehko připuštěna. Ale i kdyby Hindenburg mohl postoupiti nějakým způsobem, co z toho vzejde? Dnes, kdy Německo nemůže již s touže snadností převážeti své vojáky v takovém počtu ze západní na východní frontu a nazpět, jak to dovedlo nepopíratelné faktum, že Teutoni nedovedou opakovati Mackensenovy a Hindenburgovy triumfy po haličském "durchbruchu" minulého roku.

Celá situace jest dnes změněna. Rusové tehdy právě provedli svou největší chybu v té době, kdy došlo ku ničivému poklesnutí vnitřní jich organisace, jich vojenské stanovisko bylo asi právě [illegible] ně s každého hlediska, v jakém kdy armáda se nalézala. Vyt[illegible] ali si cestu přes Karpaty za cenu [illegible]00,000 mužů; vyčerpány těmito ztrátami, jich linie na ústupu skrze horské průsmyky octly se v nebezpečí ihned, jakmile Mackensen pronikl jejich řady. Na druhé straně jich armády ve vlastním Polsku byly bezprostředně ohroženy, že budou obemknuty. A v tomto okamžiku pojednou nedostávalo se jim nábojů, což zavinil jenom graft v jejich vlastním středu, od ministra války počínaje.

Dnes však jejich fronta jest pevně vyrovnána. Spojení jest všude zabezpečeno. Mají za sebou nepřemožitelné, jak doufají připravené linie, ku kterým mohou ustoupiti, kdyby něco selhalo při nynější velké jejich ofensivě. Dejme tomu, že by opětně byli odraženi, že by ofensiva jejich selhala. Co pak? Jisto je, že Rusko bude opět silnější a silnější a to nejen ve vypravené reservě, ale i na velká děla, náboj a každou potřebou válečnou. Vezměme jedno porovnání, jež samo se dostavuje: Rusko způsobilo korem tolik ztrát centrálním říším, jako Německo v posledních čtyrech měsících způsobilo na západě spojencům. A opět, Rusko musilo připojiti ku svým vypraveným již vojům v posledních čtyrech měsících právě tolik čerstvých mužů bojovného věku, kolik jich Německo před Verdunem ztratilo, třeba že tyto ztráty musí nyní zcela pochopitelně obnášeti více jak 400,000 mužů.

Jest zcela mírným závěrkem, pakliže se řekne, že ruská poměrná síla bojovná byla by dvojnásobnou proti síle nynější, kdyby válka ještě příštího roku měla trvati. Nic tudíž nemohl by zabrániti, aby se spojenci svými nezmohlo Turecko, neurovnalo dle svého plánu poměry na Balkáně a nezničilo Rakousko — kteréž zničeno bude asi jediným prostředkem ku trvalému vyrovnání a rekonstrukci, k níž zrovna může přispěti.

Dle toho, kdyby i Rusko na nějaký čas bylo zadrženo, horší ještě bouře propuknou s jeho strany. Jest zcela jisto, že vojsko Habsburků nemůže se proti Rusům postaviti a Německo se stále se drobící reservou bude čím dále tím méně schopno, aby samo sebe zabezpečilo. Dnes se může bez nadsazování prorokovati, že než nadejde zima, Rusko bude míti mimo dvojitých kolejí do Archandělska železniční terminus v Kovelu a nový, ledu prázdný přístav v Evropě. To jest vyhlídka na východě." Pro centrální říše jest ta vyhlídka dnes černější než kdykoliv dříve.

Jest pochopitelno, že Německo přeje si vymaniti se z nynější války. Jejím pokračováním nemůže ničeho získati a zcela jistě více a více bude ztráceti. Německo dospělo ku křížovému bodu. Odkud může očekávati rozluštění situace ve svůj prospěch? Ve pokoření Francie. Stává snad možnost, že přece jenom na konec dobude Verdun, který je stál tolik obětí. Dejme tomu, připusťme, že jej dobude. Pádem tím však nedocílí Německo toho, aby přimělo Francii k prosbě o mír. Ani ne o palec blíže než dnes. Francie bude bojovati s touže houževnatostí dále, jelikož dobře chápe, že nynější boj její jest bojem na život a smrt.

A pakliže se ohlédneme dále, shledáme, že Italie a Velká Britanie přešly z obrany k úspěšnému útoku a že možno očekávati, že Anglie právě tak jako Rusko bude stále silnější. Vše, co Německo může provésti, nezmění přirozený postup. Podzim není daleký a do té doby dočkáme se velikých událostí. Do té doby bude Německo ochotno nabídnouti podmínky míru, na jaké dosud nepomyslilo a Vídeň ovšem následovati Berlín právě tak jako nyní řídí se dle jeho pokynů.

VYHLÁŠKA ČESKÝM STUDUJÍCÍM.

Matice Vyššího Vzdělání v této době opětně přijímá přihlášky českých posluchačů obojího pohlaví, kteří mají nadání i touhu ve studiích pokračovati, nebo tyto dokončiti, avšak nemají hmotných prostředků k dosažení svého cíle. Částka nepřesahující $250 na jednotlivý školní rok akademického běhu zapůjčí se na čestný závazek bez úroků takovým studentům neb studentkám, kteří vyhoví požadavkům předepsaným v pravidlech Výkonného Výboru, jež tuto jsou zavedeny, a které nechť každý kdo o výpomoc ucházeti se zamýšlí, dříve pozorně si přečte.

"Uchazeč — bez rozdílu pohlaví — musí býti českého původu, mocen české řeči i českého cítění, musí vésti slušný a mravný život a vykázati se potřebnými schopnostmi k studiu na vyšším učilišti. Přijímají se jen přihlášky takových, kteří postrádají hmotných prostředků k samostatnému studování. Žadatel nechť zašle svoji fotografii a ve své přihlášce zároveň udá, na kterém z vyšších učilišť, Výkonným Výborem schválených, hodlá studovati. Dříve než půjčka mu bude povolena, musí na důkaz svých schopností s úspěchem dokončiti aspoň půl ročníku práce v tomto ústavu. Dále uvolí se žadatel dokončiti plný akademický běh a přivolí k tomu, aby správa téhož učiliště o jeho prospěchu podávala občasné zprávy Výkonnému Výboru."

Podpora uděluje se pouze studentům, kteří se dají zapsati do kursů (běhů) akademických, učitelských nebo inženýrských. "Akademický kurs" jest v universitních seznamech obyčejně označen takto: "Collegiate Course," "College of Liberal Arts," "College of Arts and Sciences." V tomto běhu se vyučuje předmětům: Moderní a klassické řeči a literatury, dějiny, filosofie, národohospodářství, vědy exaktní a přírodní. V běhu učitelském a inženýrském se vyučuje předmětům příslušným oněm povoláním.

Zvláště jsou posluchači upozorněni na naprostou nutnost důkladné přípravy a dokonalého předběžného vzdělání v gramatice anglické, neb na tuto klade důraz každé vyšší učiliště, a posluchač sám měl by pociťovati důležitost dokonalé gramatické znalosti řeči, která jest v této zemi obvyklou, a které se výhradně používá při všech přednáškách. V mnohých případech ukazují se čeští posluchači býti slabými v tomto předmětu, ano i někteří propadávají v různých předmětech právě následkem nedostatečné přípravy v angličině, a tudíž Výkonný Výbor jest nucen klásti větší důraz na tento požadavek a odporučuje, aby uchazeč měl vysvědčení z uznané školy střední (accredited High School) aneb jiné školy této se rovnající.

Přihlášky studentů dějí se na zvláštním formuláři, který se každému žadateli ochotně na požádání zašle, a musí býti v rukou Výkonného Výboru do 15. srpna 1916. V žádosti nechť každý žadatel udá adresu krajanů, učitelů neb profesorů, kteří mohou o něm podati zprávu a jej odporučiti. Dopisy, dotazy a žádosti o půjčky adresujte na tajemníka takto:

P. A. Korab, Iowa City, Iowa.

Za Výkonný Výbor Matice Vyššího Vzdělání

P. A. KORÁB, tajemník.